

Padenie dinastii Romanovykh

La caiguda dels Romanov

Esfir Shub, 1927.

URSS, VOSC, 90'

Projecció: dijous 11 de juny de 2015
Filmoteca de Catalunya. Sala Laya

Precedent del *collage* formal, del cinema reutilitzat, del film ecològic i del que uns quants anys després Maria Cañas anomenarà “canibalisme cinematogràfic”, *La caiguda dels Romanov*, ex-ante Youtube, desferma un esplèndid univers de noves mirades sobre les imatges i els esdeveniments que representen.

Partícep gràcies a la seva experiència professional del paper que el muntatge oferiria com a operació significant en l'enunciació cinematogràfica, Esfir Schub va realitzar *La caiguda dels Romanov* com un film sobre la revolució de febrer de 1917, a partir de les imatges que durant el mateix procés es van produir per part dels noticiaris de l'època i de films privats.

L'enorme dificultat d'accés a aquestes imatges, majoritàriament enregistrades in situ durant els moments previs i durant la revolució, quan encara que no existien ni arxius oficials ni cinemateques, va fer que hagués de posar tot el seu esforç en la modulació de nous significats buscant, en la síntesi produïda per la confrontació de plans i per la forçada relació amb què escriu les noves escenes i seqüències històriques, els sentits revolucionaris que destil·laven els esdeveniments viscuts els anys des del 1917. La fortalesa d'aquesta producció rau precisament en l'entusiasme de la seva posada en forma.

L'entusiasme per la revolució i l'assumpció dels pressupòsits del muntatge dialèctic com a aportació substancial per a la creació també de noves relacions entre els/les espectadors/es i les obres cinematogràfiques, fan d'aquest film un grandíssim exponent de l'escriptura formalista i una obra cabdal del cinema documental i d'arxiu. El marcat to de resistència contrarevolucionària d'algunes imatges provinents de les càmeres de les “elits”, va plantejar l'exigència de reconducció del sentit d'algunes de les preses utilitzades en el muntatge i va comportar un clar

23a Mostra Internacional Films de Dones Barcelona

compromís amb la restitució de les col·leccions d'imatges i films del període prerevolucionari.

Un altre dels vectors fonamentals del seu treball en aquest film va ser el de defugir l'heroïtzació de cap personatge tot intentant construir una visió de participació col·lectiva que li va fer desestimar de manera radical qualsevol treball amb actors i decantar-se envers el muntatge.

Uns anys després, el 1936, una altra cineasta, Germaine Dulac, va realitzar una operació semblant amb el muntatge documental *Le Cinéma au service de l'Histoire* cobrint el període 1905-1935. La cineasta la va definir com "un resum de la vida política, econòmica i social dels homes de la nostra generació en un moment de la història contemporània... una obra humana". Entre els dos films d'aquestes dues cineastes queda constituït un meravellós fresc sobre els revolucionats quaranta primers anys del segle XX, imprescindible per comprendre la mirada sobre el present en el qual elles dues participen i diagnostiquen amb els seus muntatges documentals.